

SŁOWO WSTĘPNE

Przedstawiony tom jest rezultatem spotkania badaczy średniowiecznych i nowożytnych miast, jakie odbyło się we Wrocławiu w dniach od 2 do 4 grudnia 2008 r. Celem konferencji była wymiana informacji i dyskusja o organizacji życia w miastach Europy Środkowej, a w szczególności próba przybliżenia warunków codziennego funkcjonowania ulic i placów, a także cmentarzy, rozumianych jako istotne składniki przestrzeni publicznej i użytkowanego wspólnie mienia. Zaczynem dyskusji była świadomość wagi i stopnia skomplikowania podjętej problematyki. Łączy się ona z szeroko pojmowanymi zagadnieniami relacji człowieka i środowiska naturalnego, organizacji przestrzennej miasta, socjotopografii i relacji socjalnych we wspólnie użytkowanych strefach, a także rozwoju techniki oraz wymiany lokalnej i ponadregionalnej informacji. Ukazuje organizację miejskich inwestycji, stałą troskę i doraźne zabiegi gminy oraz właścicieli działek mieszkańskich. Pojęcie przestrzeni miasta tworzą kryteria zarówno materialne, jak i symboliczne. W sferze symbolicznej ulica i plac są miejscem demonstracji przynależności do społeczności mieszczan, manifestacji podrzędności własnego interesu względem interesu ogółu, ale też własnego wkładu w obraz miasta. Takie rozumienie podjętego problemu nakazuje – jak niemal zawsze w wypadku badań miast – wyjść poza środowisko archeologów. Konferencję

zorganizowali wprawdzie archeolodzy, ale wzięli w niej udział także historycy i historycy architektury. Punktem wyjścia dyskusji był dla nas średniowieczny Wrocław. Interdyscyplinarnie rozumiane badania tego miasta traktujemy jednak jako wycinek historii miast Europy, a w szczególności centralnej części kontynentu. O stopniu zaawansowania tych badań, także w zakresie interesującej nas w tym tomie problematyki, decydują efekty uzyskiwane w poszczególnych ośrodkach, a istotne znaczenie mają dyskusje, porównania i podsumowania prowadzone w szerszej perspektywie.

Na konferencji przedstawiono 43 referaty dotyczące miast na terenach Czech, Moraw, Niemiec i Polski. Wszystkim jej Uczestnikom jesteśmy wdzięczni za przedstawienie wyników swoich przemyśleń i udział w dyskusji. Szczególnie dziękujemy tym Koleżankom i Kolegom, którzy przesłali swoje teksty do publikacji. Przedstawiony tom nawiązuje do wydarzeń naukowych i publikacji związanych z prowadzonymi we Wrocławiu badaniami ulic, placów i cmentarzy – do konferencji *Centrum średniowiecznego miasta. Wrocław a Europa Środkowa* (Wratislavia Antiqua, t. 2), tomów *Rynek wrocławski w świetle badań archeologicznych* (ibidem, t. 3, 5), *Ulice średniowiecznego Wrocławia* (tamże, t. 11), a także *Średniowieczne i nowożytne nekropole Wrocławia* (tamże, t. 12).

Redakcja